

צא א ב מיי פ"ד מה"ט
עירובין הלכה כה טו"ש"ג א"ח
טו"ש"ג טע"ג טע"ג א
צב ג מיי"ט טו"ש"ג א
טו"ש"ג טע"ג טע"ג א
צג ד מיי"ט טו"ש"ג א
טו"ש"ג טע"ג טע"ג א
צד ה מיי"ט טו"ש"ג א
טו"ש"ג טע"ג טע"ג א
צה ו מיי"ט טו"ש"ג א
טו"ש"ג טע"ג טע"ג א
צו ז מיי"ט טו"ש"ג א
טו"ש"ג טע"ג טע"ג א

פניני רש"י

מריה דאברהם - לטון
תמיהה הוא: (שבת כב)

רב נסים גאון

לימא - שמואל ור' יוחנן
בפלוגתא דרבי
עקיבא ורבנן קא מיפליג
והיינו תולדותיה בזה הפיק
לשבע (דף סו) אמר שמואל
אין ביטול רשות מחצר לחצר:

פליק פרק הדר

רבינו הגנאל

מעבר עליה ולא דריסה. הגאון
נמי הכי נתנו עירובין בחיצונה
ושבט בין מן הפנימית (ובין)
מן החיצונה ולא עירב שתייהן
אסורות. נתנו את עירובין
בפנימית ושכח אחד ולא עירב
בין מן הפנימית בין מן
החיצונה שתייהן אסורות.
דברי רבי עקיבא ורבינו ברו
שכח אחד מן החיצונה ולא
עירב פנימית מותרת והחיצונה
אסורה ואקשין לרבנן מ"ש
פנימית דשריא דאמרי אהוא
לדשא ומתנתשא לעצמה. לר'
עקיבא נמי נימא הכי אמאי תני
שתייהן אסורות ודחינן סבר
ר"ע (עירובין) מרגילה כלומר
עירובה כמניס גבלי החיצונה
בפנימית ופדקי רבנן סברי
כילה לומר לה לתקוני
שיתפתין ולא לעווי' (כ"ג א'
שליח לתקוני שיתפתין ולא
לעווי'. ור' עקיבא אמר לך כי
כרצין אפילו לא קמריא עות
דאמרי לה חיצונה מבטילא
לך רשותא ובלאו הרשות
כולה לפנימית והנה (ש"ך וז)
ש"ך (באן) מי שלא עירב נכרי
עליה ורבנן (ט"ז) אין ביטול
רשות מחצר לחצר (כ"ג רבנן ור'
יוחנן דאמר מבטילי רשות
מחצר לחצר כרבי עקיבא
ופרקין לעולם רבי יוחנן
(עקיבא) אפילו לרבנן דבאן
לא קמריא רבנן אין ביטול
רשות מחצר לחצר אלא משום
דאמרי להאי (מבטילי)
[אומבטילי] לי בטילי רשותן
חזי (אם) [קא] אסרת עלי אבל
מחצר לחצר כגון ב' חצרות
ופתח ביניהן מאי קאמר עליה
הלכך אפי' רבנן סברי מבטילין
רשות מחצר לחצר וק"ל כר'
יוחנן וכל הובא לפדלוי רב
ושמואל ור' יוחנן הלכתא כר'
יוחנן:

פסיקא

ואם הוי של יחידי.
אמר רב יוסף אמר רב ג'
אסורין פי' אין נותרין ויחידים
אלא בזמן שותן ב' חצרות וכל
חצר דר אחר. אבל בב' חצרות
ובכל חצר דר אחד שנתפצו
כולן ג' אסורין. ואמר רב ביבי
אנא אמרתה ליה ומשמיה דרב
אדא בר אבהו אמרת ליה ולא
משמיה דר' יוסף ג' חצרות
ובכל חצר שותן יחיד אסורין
הואיל ואני קורא רבי

בחיצונה כי כל שלשה רבים הם
ועכשיו שנמצאו דורסין אותה שלשה והן רבים אסורין (אמר רב יוסף)
מאיר דאברהם רבים ברבי אהילה. כלומר אמר לי רב ביבי רבים ותולדה לי וקבעתי שמותה זו ברבי ושמואל אמר לעולם מותרין עד שיהו
בפנימית ב' עירובין לפיכך אסורין בחיצונה שותן רגל האסורה. אמר רבי הרי הוא כרבים ואומר אסורין מ"ש דירשאל יחיד לא אמר דכל אחד אחד ליה דמטילא אסורין אי ידע יחיד הוא ידע ואי לא אמר בדעתיה אחי דמטילא משום

עד באן לא קאמר ר"ע הבא אלא בב' חצירות זה לפנינו מוז דאמר
אהרדי. יש לישב הך סוגיא נמי אליבא דרבא דלאמר לעיל (דף
סו). לשמואל דבשתי חצירות זו לפנינו מוז דאמר ר"ע
לדסקן אהרדי דהכא קאמר לדסקן (ר) שהורגו עירובין בפנימית דשכח א'
מנהן ולא עירב אצל צלל צלל אהרדי דלאמר
שמואל אין מבטילין מי אסרן אהרדי
בפשיעה דכי נתנו עירובין בחיצונה
ושכח אחד מהן ולא עירב אין האיסור
צא ע"י שפשעו צמה שהרגילו עירובין
ושכח אחד מהם ולא עירב דלנלו הכי
היה להם דריסת הרגל ואין לתמוה
היך ממוקס לרבא שמואל כר"ע
וכרבנן מה ע"כ כר"ע דוקא ק"ל
כדפי' בקונטרס לעיל דמ"מ בעיקר
פלוגמיהו דאין ביטול רשות מחצר לחצר
למוקמי נפשיה בצולוה ור"מ ולאציי
דלאמר שתי חצירות זו לפנינו מוז
דמבטילין בכל ענין לשמואל (מי נימא)
שמואל כר"ע ולא כרבנן דלרבנן צ'
חצירות זו לפנינו מוז אין מבטילין
ו"ל דהוא מפרש כר' יוחנן דבסמוך
עד כאן לא קאמרי רבנן (ט) התם אלא
דלאמר' לה אדמבטילי לי קאסרת
עלי בפשיעותא שהרגלת עירובין
ושכח אחד מהם:

ואני קורא בהם רבים בחיצונה.
ויסברו שיש כמו כן שנים
בפנימית ולא עירבו אצל כשיש שנים
בפנימית ועירבו לא גורינן אטו לא
עירבו דעירבו אטו לא עירבו לא
גורינן אצל כשיש אחד בפנימית ולא
עירבו שצרכו שזה שנים בחיצונה
והכי לא עירבו: **נברא הרי הוא**
ברבים. אליבא דשמואל קאמר כדפי'
בקונט' לדיכא למימר דבידע בחיצונה
נמי אסר דלפי' היה דר עמו בתלך לא
אסר דקיימא לן (כ"ב) כ"ש דריסת
רגל לא אסרה וכן מוכחא דהיא
לעיל (ג) וישראל ונכרי בפנימית
וישראל בחיצונה דלי ליכא ישראל
בפנימית אלא נכרי לחודיה לא אסר
ור"מ ולמה ליה למימר הכי הוא
כרצין אפילו לא הוו כרצין אסר
דכיון דיש שני ישראלים בחיצונה
ואסורין זה על זה ויש לו דריסת רגל
עליהן ו"ל כיון דישאל לא אסר נכרי
נמי לא אסר דאין להחמיר נכרי
יותר מצישראל אי לא הוו כרצין:
ורבי יוחנן סבר בית שער דיהוד
לא הוי בית שער. והא דלאמר
צ"כ כילד משתפתין (לקמן דף פה): כל
מקום שאמרו חכמים הדר שם אינו
אוסר הטומא ע"י עירובין אינו עירוב
מוך מצית שער דיחיד פי' דאף על גב
דהדר שם אינו אוסר הגותן שם
עירובו הוי עירוב אחי נמי כר' יוחנן
דהתם יאירי צבית שער דלאר כדפי' שם בקונטרס דלעיו עשוי
לדירה אצל הכא (א) העשוי לדירה אסור:

ומאן דלא ידע שהוא דר שם יחידי סבר דאין דריסת הרגל אוסרת א"כ עירוב של פנימים ומתנינים מועיל במקום נכרי צלל חצירות:
ביתם זה לפנינו מזה. חילון פתוח לתלך וכולן דריסת רגלו עליו ופנימי דורס על כולן שאין לו יאיהא אלא דרך זו כולן נעשין צבית
שער לו ואינן אוסרין על צני חלל פנימי לצדו כדלמנן (ג) צפירקין (דף עב): והדר שם אינו אוסר הלכך כשצבין שאר דירין הפתומין
לתלך ועברת את חללין פנימי זה נתן פת והשאר אין לריכין: **אפילו חיצון.** לריך ליתן את הפת: חיצון של פנימיות. צבית השעשעי לתלך:
(ג) **ג' בתים ביניהן.** צבית זה פתוח לתלך זו וזה לזו וצבית אלמנעי פתוח לז' הצמים: זה בא בדרך זה. צן חלך זו צל דרך צבית הפתוח לו ונתן
עירובו צלמנעי ועשה צבית הפתוח לו צבית שער לעצור דרך עליו לאלמנעי וכן צן חלך האחרת עשה צבית הפתוח לו צבית שער ועירב
צלמנעי חלך האחרת אין אחד מדירי הצמים האלה לריך ליתן פת אלו משום צבית שער ואלמנעי משום צבית שמניחין צו עירוב:
זה

תניא נמי הכי. כרז יהודה דהא מקום אחד דמתני' בחיצונה קאלמ':
ובין מן הפנימית כו' שתייהן אסורות. כדפרשינן: נתנו את עירובין
בפנימית ושכח אחד מן הפנימית שתייהן אסורות. לחיצונה מיתסר
שכחה דפנימית דלא מלי אסמלקוי מינה ועוד ליתמיה לעירובה גבה:
שתייהן אסורות דברי ר"ע. ולא

תניא נמי הכי נתנו "עירובין בחיצונה ושכח
אחד בין מן החיצונה ובין מן הפנימית ולא
עירב שתייהן אסורות נתנו עירובין בפנימית
ושכח אחד מן הפנימית ולא עירב שתייהן
אסורות מן החיצונה ולא עירב שתייהן
אסורות דברי רבי עקיבא וחכמים אומרים
בזו פנימית מותרת וחיצונה אסורה אמר
ליה רבה בר חנן לאביי מאי שנא לרבנן
דאמרי פנימית מותרת משום דאחדא דשא
ומשתמש' לרבי עקיבא נמי תיחד דשא
ותשמש אמר ליה עירוב מרגילה לרבנן נמי
עירוב מרגילה דאמרה (ב) לתקוני שיתפתין
ולא לעווי' לר"ע נמי תימא לתקוני שיתפתין
ולא לעווי' דאמרה לה מבטילין לך רשותי
ורבנן אין ביטול רשות מחצר לחצר לימא
שמואל ורבי יוחנן בפלוגתא דרבנן ור"ע קא
מיפלגי דשמואל אמר כרבנן ורבי יוחנן דאמר
כר"ע אמר לך שמואל אנא דאמרי אפי' לרבי
חצירות זו לפנינו מוז דאסרן אהרדי אבל התם
מי קא אסרן אהרדי ורבי יוחנן אמר אנא דאמרי
אפילו לרבנן ע"כ לא קאמרי רבנן הבא אלא
דאמרה לה אדמבטילי לי קא אסרת עלאי
אבל התם מי קאסרת עליה: ואם הוי של
יחידים וכו': אמר רב יוסף תני רבי היו ג'
אסורין אמר להו רב ביבי לא תציתו ליה אנא
אמרייתה ניהלה ומשמיה דרב אדא בר אבהו
בחיצונה (א) אמר רב יוסף מריה דאברהם
רבים ברבי איהלף לי ושמואל אמר לעולם
מותרת עד שיהו שנים בפנימית ואחד
בחיצונה אמר רבי אלעזר ונכרי הרי הוא
כרבים מאי שנא ישראל דלא אסר דמאן
דידע ידע ומאן דלא ידע סבר עירובי עירב
נכרי נמי אמרינן דיידע ידע דלא ידע סבר
אגריי אוגר סתם נכרי אי איתא דאוגר (ב) מיפער
פני אמר רב יהודה אמר שמואל א' בתים זה
לפנינו מזה פנימי נתן את עירובו דיו' ור' יוחנן
אמר דאפילו חיצון חיצון בית שער הוא חיצון
של פנימי במאי קמופלגי מר סבר בית שער
דיחיד שמה בית שער ומ"ס לא שמו' בית שער
א"ר נחמן אמר רבא בר אבהו אמר רב (ב'
חצירות וג' בתים ביניהן* זה בא דרך זה ונתן
עירובו בזה בא דרך זה ונתן עירובו בזה

על שיהו שני ישראלים אוסרין זה על זה דריסת רגלו לא כל שכן
ללא אסרה: דיידע. שהוא שם יחידי וידע שאין רגל המותרת אוסרת
ולא נפקא מינה תורבה: **מופצא פשי.** קלא אית ליה ויהי לא איגור
ומאן דלא ידע שהוא דר שם יחידי סבר דאין דריסת הרגל אוסרת א"כ עירוב של פנימים ומתנינים מועיל במקום נכרי צלל חצירות:
ביתם זה לפנינו מזה. חילון פתוח לתלך וכולן דריסת רגלו עליו ופנימי דורס על כולן שאין לו יאיהא אלא דרך זו כולן נעשין צבית
שער לו ואינן אוסרין על צני חלל פנימי לצדו כדלמנן (ג) צפירקין (דף עב): והדר שם אינו אוסר הלכך כשצבין שאר דירין הפתומין
לתלך ועברת את חללין פנימי זה נתן פת והשאר אין לריכין: **אפילו חיצון.** לריך ליתן את הפת: חיצון של פנימיות. צבית השעשעי לתלך:
(ג) **ג' בתים ביניהן.** צבית זה פתוח לתלך זו וזה לזו וצבית אלמנעי פתוח לז' הצמים: זה בא בדרך זה. צן חלך זו צל דרך צבית הפתוח לו ונתן
עירובו צלמנעי ועשה צבית הפתוח לו צבית שער לעצור דרך עליו לאלמנעי וכן צן חלך האחרת עשה צבית הפתוח לו צבית שער ועירב
צלמנעי חלך האחרת אין אחד מדירי הצמים האלה לריך ליתן פת אלו משום צבית שער ואלמנעי משום צבית שמניחין צו עירוב:
זה

בחיצונה כי כל שלשה רבים הם ועכשיו שנמצאו דורסין אותה שלשה והן רבים אסורין (אמר רב יוסף)
מאיר דאברהם רבים ברבי אהילה. כלומר אמר לי רב ביבי רבים ותולדה לי וקבעתי שמותה זו ברבי ושמואל אמר לעולם מותרין עד שיהו
בפנימית ב' עירובין לפיכך אסורין בחיצונה שותן רגל האסורה. אמר רבי הרי הוא כרבים ואומר אסורין מ"ש דירשאל יחיד לא אמר דכל אחד אחד ליה דמטילא אסורין אי ידע יחיד הוא ידע ואי לא אמר בדעתיה אחי דמטילא משום

גמ' (א) [קידושין מנ:
ט"ז] (ב) [לעיל סו: סת].
ג) [שבת כב. וט"ז]
ד) [טולין קג: ערפין ו-
רש"י (ה) רש"ל מ"ז
תוס' (ו) מוקי נפשיהו
ככולו (ז) [רש"ל] (ז) [לעיל
סכ:]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לא תציתו
ליה לרב יוסף לנמא:
(ב) ד"ה עשרה חטים וכו'
כדלמנן בפרק כביב ג' כ"ב
דף פה:
(ג) ד"ה שתי חצירות
וג' חטים ביניהן (א)
ו (א)

חלך
צבית
בית חלמני וחת חתום לכחיה
צבית חלמני וחת חתום לכחיה
חלך

(ד) תוס' ד"ה עד כאן
וכו' שהרגילו עירובין
בפנימית ושכח אחד:
(ה) בא"ד ע"כ לא
קאמרי רבנן הבא אלא:
(ו) ד"ה ע"ג וכו' לעיל
כ"ב דף ס"ה ע"ב:
(ז) ד"ה וכו' יוסק וכו' אצל
הכא בית העשוי:

(6) (וא"ל י"ל כי לתקוני צבית לקמיי ערפין וכו' לעיל). (5) (אמר רבנן וכו' י"ל לנמא דשמואל דלאר דאין ביטול רשות מחצר לחצר וכו' וכו'). (4) (אמר רבנן וכו' י"ל לנמא דשמואל דלאר דאין ביטול רשות מחצר לחצר וכו' וכו').